

สำนักงานตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยขอนแก่น Office Of Internal Audit Khon Kaen University

การจ้างเหมารถรับจ้าง (รถตู้)

รถรับจ้าง ในจังหวัดขอนแก่น

หก.191 คาร์เรนท์ โทร.043-389136, 087-2275466, 081-7698825

จักรกฤษณ์ คาร์เรนท์ โทร. 085-0039753, 088-5491869

บริษัท วี เค อินเดอร์ทัวร์ จำกัด โทร. 02-9495874

หมายเหตุ:หากมีนิติบุคคลใดที่ให้บริการรถรับจ้าง และพนักงานขับรถมีใบอนุญาตขับขี่ประเภทรถสาธารณะ สามารถติดต่อให้สำนักงานตรวจสอบภายใน เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ได้โดยแจ้งชื่อ และเบอร์โทรศัพท์ ทาง Email : iakku@hotmail.com

ข้อควรสังเกต การจ้างเหมารถรับจ้าง(รถตู้) เอกสารประกอบ

ก่อนทำสัญญา

1. การเลือกบริษัทรถ ต้องเลือกบริษัทที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ไม่ควรเลือกบริษัทที่เป็นรถส่วนบุคคล ผู้ประกอบการรายเดียว เพราะหากเป็นนิติบุคคลจะได้มีการควบคุมจากสมาคมผู้ประกอบการรถโดยสารไม่ประจำทาง(สทช.) เมื่อเกิดอุบัติเหตุก็จะมีผู้รับผิดชอบชดเชยเยียวยาความเสียหายแน่นอน สามารถไล่เบี้ยได้ดีกว่าผู้ประกอบการที่เป็นตัวบุคคลซึ่งอาจจะไม่มีทรัพย์สิน เงินทุนเพียงพอที่จะนำมาจ่ายชดเชยให้กับผู้ประสบภัยทุกราย
2. รายละเอียดในการทำสัญญาต้องมีความชัดเจน ประกอบไปด้วย
  - ต้องระบุแผนที่เส้นทางการเดินทาง จากต้นทาง-ปลายทาง ที่แน่นอน
  - ต้องระบุหมายเลขทะเบียนรถคันที่จะให้ปามาให้บริการในสัญญาด้วย
  - ต้องระบุชื่อของพนักงานขับรถ ในกรณีที่ต้องเดินทางในระยะทางเกิน 400 กิโลเมตร โดยจะต้องมีพนักงานสับเปลี่ยนกัน 2 คน หรือหากมีพนักงานขับรถเพียงคนเดียวก็ต้องมีการระบุถึงจุดพัก หรือระยะเวลาการจอดพักรถไม่น้อยกว่า 30 นาทีทุก 4 ชั่วโมง
  - พนักงานขับรถต้องมีใบอนุญาตขับขี่ ให้ขับรถประเภทรถสาธารณะ จากกรมการขนส่งทางบกเท่านั้น
  - ต้องแนบใบตรวจสอบสภาพรถยนต์จากกรมการขนส่งทางบกกับสัญญาว่าจ้างด้วย ซึ่งระยะเวลาที่ระบุไม่ควรมากเกิน 2 เดือน ภายหลังจากการตรวจสอบสภาพ
  - ต้องแนบเอกสาร กรมธรรม์ทั้งภาคบังคับ(พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535) กรมธรรม์ภาคสมัครใจ ของรถคันที่ทำการว่าจ้าง ซึ่งผู้ว่าจ้างจะต้องตรวจสอบว่าถูกต้อง ตรงกับเลขทะเบียนรถหรือไม่
3. สภาพของรถโดยสาร ผู้ว่าจ้างต้องไปตรวจสอบสภาพรถยนต์ด้วยตนเองว่ามีความเหมาะสม ปลอดภัยในการเดินทางหรือไม่ โดยที่ควรใช้งานต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้
  - ถ้าต้องเดินทางไกล ในเส้นทางที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขา คดเคี้ยว ลาดเอียงไม่ใช่เส้นทางพื้นราบ ควรเลือกใช้รถโดยสารชั้นเดียวเท่านั้น
  - ต้องมีการติดตั้งเข็มขัดนิรภัยทุกที่นั่ง และสามารถใช้งานได้จริง หยิบใช้สะดวก
  - ต้องเป็นเม้าที่นั่งยึดโยงกับพื้นรถ ติดกับที่ ไม่เป็นแบบสไลด์ หรือสามารถถอดเข้าออกเพื่อเพิ่มปริมาณเม้าที่นั่งจนน้อดหลวม
  - ต้องมีอุปกรณ์รับภัยติดตั้งบนรถ เช่น ค้อนทุบกระจก ถังดับเพลิง รวมทั้งมีทางออกฉุกเฉิน เป็นต้น

ก่อนเดินทาง

ต้องตรวจสอบว่าผู้รับจ้างปฏิบัติตามตรงกันที่สัญญาหรือไม่ หากพบว่าสิ่งหนึ่งประการใดไม่เป็นไปตามข้อตกลง เช่นไม่นำรถยนต์คันที่ตกลงในสัญญามาให้บริการ ผู้ว่าจ้างสามารถยกเลิกสัญญาได้ทันที ละสามารถเรียกร้องให้ผู้รับจ้างชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ด้วย

ระหว่างเดินทาง

หากพบว่ามีกรณีขับรถหวาดเสียว ขับเร็ว ขาดความระมัดระวัง หรือรู้สึกถึงความผิดปกติอื่นใดในดวรถ ให้ทำการเตือนกับพนักงานขับรถ หากไม่ฟังหรือไม่แก้ไข ผู้โดยสารควรแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือรีบแจ้งกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น ศูนย์คุ้มครองผู้โดยสารรถสาธารณะ 1584 หรือสายด่วนกองบังคับการตำรวจทางหลวง 1193 หรือกับบริษัทรถที่ว่าจ้าง โดยทันที

หลังเกิดเหตุ

สำหรับผู้เสียหายสามารถเรียกร้องการชดเชย เยียวยา กับ พนักงานขับรถ เจ้าของบริษัทรถโดยสารคันที่เกิดเหตุ และบริษัทประกันภัย ทั้งค่ารักษาพยาบาล ค่าปลงศพในกรณีเสียชีวิต ความเสียหายของทรัพย์สิน ที่นำติดตัวไปในการเดินทาง ขาดโอกาสหรือสูญเสียโอกาสในการทำงาน ขาดวีซ่าอุปกรณ์ และที่คนส่วนใหญ่อาจจะนึกไม่ถึงคือการที่ผู้โดยสารเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทาง หรือลดลดจนความเสียหายทางด้านจิตใจ โดยทางมูลนิธิเพื่อผู้บริโภคยินดีให้คำปรึกษา แนะนำ หรือช่วยดำเนินการด้านคดีโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายโดยทั้งสิ้นที่หมายเลขโทรศัพท์ 02-248-3737

สาระสำคัญของกรมการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถโดยสาร

การประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถโดยสารตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.2522 มีสาระสำคัญ ดังนี้
 การประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถโดยสาร (การนำรถโดยสารไม่ประจำทางไปรับจ้างขนส่ง ผู้โดยสาร) จะต้องได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งจากนายทะเบียน ในอนุญาต มีอายุ 5 ปี โดยมีค่าธรรมเนียม 1,500 บาท รถที่นำมาใช้งาน ต้องจดทะเบียนในนามผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการเท่านั้น ห้ามปรารถนอื่น เข้าร่วมกิจการ สักรต้องไม่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับรถโดยสารประจำทางของบริษัท ขนส่ง จำกัด เช่น สีรถที่ใช้ในการรับส่งนักเรียน ต้องใช้สีเหลืองคาดดำ สีรถในกิจการหนึ่ง ๆ จะต้องสีรถเหมือนกันทุกคัน เว้นแต่ การขนส่งลักษณะ 3 อาจมีสีแตกต่างกันได้ตามความจำเป็น ของผู้ว่าจ้างโดยต้องได้รับอนุญาตก่อน จำนวนผู้ขับรถ ให้ผู้ขับรถ 1 คน ขับรถติดต่อกันไม่เกินสี่ชั่วโมง และเมื่อได้พักติดต่อกันเป็นเวลา ไม่น้อยกว่า 30 นาที ก็ให้ขับรถต่อไปได้อีกไม่เกิน 4 ชั่วโมงติดต่อกัน โดยผู้ประกอบการขนส่ง ต้องวางหลักทรัพย์เป็นเงินสด หรือพันธบัตร หรือเป็นสัญญาประกันภัย และกรมธรรม์ประกันภัยต่อนายทะเบียน เพื่อประกันและชดใช้ความเสียหายเบื้องต้นแก่ชีวิต ร่างกาย ของบุคคลภายนอกตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยของผู้โดยสารตามกฎหมายกระทรวง ต้องมีสถานที่เก็บรถที่สามารถเก็บรถได้จริง เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนรถที่ใช้ในการประกอบ การขนส่ง

การขออนุญาตประกอบการขนส่งใหม่

หลักการ: ผู้ขอต้องมีเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องใช้รถโดยสารไม่ประจำทาง โดยมีหลักฐานที่เป็นหนังสือ หรือเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษร
 ค่าขอที่ใช้ยื่น: ใช้แบบคำขออนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทาง (แบบ ขส.บ.11 ก.)
 สถานที่ยื่นคำขอ: ให้ผู้ยื่นคำขออนุญาตยื่นคำขอของตนเอง โดยบุคคลธรรมดาให้ถือตามสำเนาทะเบียนบ้าน ส่วนนิติบุคคล ให้ยื่นตามที่ตั้งของสำนักงานใหญ่เพียงแห่งเดียว ดังนี้
 ในต่างจังหวัด ให้ยื่นต่อสำนักงานขนส่งจังหวัด
ข้อควรทราบ
 การขออนุญาต สามารถยื่นขอได้ทั้งกรณีที่มีตัวรถอยู่แล้ว หรือยังไม่มิตัวรถ ที่เรียกว่า "ขออนุมัติในหลักการ"
 ผู้ประกอบการขนส่งฯ ต้องนำรถเข้าดำเนินการทางทะเบียนและภาษี ภายใน 180 วัน นับแต่วันที่ออกใบอนุญาตฯ

ผู้ประกอบการขนส่ง สามารถยื่นคำขอผ่อนผันกำหนดเวลาการกำหนดได้โดยแสดงผลความจำเป็น เพื่อขยายเวลาตามข้อ 5.2 ได้อีกไม่เกิน 60 วัน
 ที่ห้องที่ทำการขนส่ง ผู้ขออนุญาตประกอบการขนส่ง ต้องระบุห้องที่ทำการขนส่ง ซึ่งเป็นห้องที่ผู้ขอจำเป็นต้องใช้รถเพื่อทำการประกอบการขนส่ง
 เอกสารประกอบคำขออนุญาตใหม่ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2524) มาตรา 24 ดังนี้

เอกสารประจำตัวผู้ขอ

ก. บุคคลธรรมดา

1. ภาพถ่ายบัตรประชาชน
2. ภาพถ่ายทะเบียนบ้าน

ข. ห้างหุ้นส่วนจำกัด

1. หนังสือรับรองแสดงการจดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด พร้อมวัตถุประสงค์ของห้าง (ออกให้ไม่เกิน 90 วัน)
2. ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชน หรือ ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน
3. ภาพถ่ายทะเบียนบ้าน หรือใบสำคัญแสดงถิ่นที่อยู่ของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน
4. ตัวอย่างรอยตราประทับ 2 ตรา (ถ้ามี)
5. ตัวอย่างเครื่องหมายประจำรถ

ค. บริษัทจำกัด

1. หนังสือรับรองแสดงการจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดพร้อมวัตถุประสงค์ของบริษัท (ออกให้ไม่เกิน 90 วัน)
2. ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือภาพถ่ายใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของกรรมการของบริษัททุกคน
3. ภาพถ่ายทะเบียนบ้านหรือใบสำคัญแสดงถิ่นที่อยู่ ของกรรมการของบริษัททุกคน
4. บัญชีรายชื่อ สัญชาติ และจำนวนหุ้นที่ถือของผู้ถือหุ้นทุกคน (บอจ. 5)
5. ภาพถ่ายหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับฉบับตีพิมพ์
6. ตัวอย่างรอยตราประทับ 2 ตรา (ถ้ามี)
7. ตัวอย่างเครื่องหมายประจำรถ

เอกสารเกี่ยวกับสถานที่เก็บ ขน และบำรุงรักษา

1. สัญญาให้สิทธิการใช้ที่ดิน หนังสือสัญญาเช่าที่ดิน ที่อายุสัญญาไม่ต่ำกว่า 5 ปี (ถ้ามีเจ้าของหลายคนต้องลงนามให้ครบทุกคน)
  2. รูปถ่ายสถานที่เก็บ ขน และบำรุงรักษา 2 รูป (ขนาด 4 X 6 นิ้ว ให้เห็น บริเวณที่ใช้เก็บ ขน และบำรุงรักษา และเห็นทางเข้า-ออก ชัดเจน)
  3. ภาพถ่ายโฉนดที่ดิน หรือ น.ส. 3 ก. ฯลฯ
  4. หลักฐานเจ้าของที่ดิน (เจ้าของที่ดินหลายคนต้องมีหลักฐานครบทุกคน)/สัญญาใช้สิทธิในสถานที่เก็บรถ (บัตร/ทะเบียนบ้านเจ้าของที่ดิน)
- กรณีบุคคลธรรมดา ได้แก่
- 1) ภาพถ่ายบัตรประชาชน 2) ภาพถ่ายทะเบียนบ้าน
- กรณีนิติบุคคล ได้แก่
- 1) หนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล
  - 2) ภาพถ่ายบัตรประชาชนและทะเบียนบ้านของกรรมการผู้มีอำนาจลงนาม
  5. แผนที่สถานที่เก็บ ขน และบำรุงรักษา โดยสังเขป (สถานที่เก็บ กรณีรถบรรทุกขนาดใหญ่ใช้อัตรา 70 ตรม./คัน รถขนาดเล็ก 35 ตรม./คัน)

เอกสารเกี่ยวกับสถานประกอบการ: ประกอบด้วยรูปถ่ายสำนักงาน 2 รูป ได้แก่

1. รูปถ่ายด้านนอก ให้ปรากฏเลขที่ของบ้านหรือสำนักงาน จำนวน 1 รูป
  2. รูปถ่ายสำนักงาน/สถานที่เก็บรถ/ตัวรถ ทั้ง 4 ด้าน ขนาด 7.60 x 12.70 เซนติเมตร อยางละ 2 รูป (แบบ ขส.บ.67)
- ถ่ายให้เห็นแตกต่างกันในแต่ละด้าน
  - ต้องเห็นป้ายชื่อสำนักงาน
  - โดยคิดพื้นที่ 70 ต่อตารางเมตร (รถใหญ่) 30 ต่อตารางเมตร (รถเล็ก)
  - รูปถ่ายภายในสำนักงาน

เอกสารเกี่ยวกับตัวรถ

1. สำเนาทะเบียนรถ (ถ่ายหน้าที่มีชื่อเจ้าของรถคนปัจจุบัน, หน้ารายการเสียภาษีประจำปีและหน้าบันทึกเจ้าหน้าที่)
2. กรณีรถใหม่ ได้แก่ ภาพถ่ายหนังสือรับรองส่งบัญชีรับและจำหน่าย หรือสัญญาซื้อขายรถ หรือภาพถ่ายใบแจ้งจำหน่าย
3. สิทธิ ได้แก่ ภาพถ่ายรถที่หาซื้อแล้ว หรือภาพวาดตัวรถพร้อมระบายสี (รถที่ใช้รับส่งนักเรียนต้องใช้สีเหลืองคาดตา)
4. เครื่องหมายประจำรถ อย่างน้อยต้องมีชื่อผู้ขอเป็นภาษาไทยระบุอยู่ด้วย

หลักฐานแสดงปริมาณงานขนส่ง (ต้องมีเพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนรถที่ขอใช้)

เช่น กรณีรับจ้างเหมาทั่วไป ได้แก่ สัญญาหรือหนังสือว่าจ้างใช้รถ ไม่นาน ฯลฯ โดยใช้ย้อนหลัง 3 เดือน นับจากวันยื่นคำขอ เฉลี่ยต้องมีการใช้รถไม่น้อยกว่า 20 วัน/เดือน

HOME

ข้อควรสังเกต การจ้างเหมารถรับจ้าง(รถตู้)

ก่อนทำสัญญา

1. การเลือกบริษัทรถ ต้องเลือกบริษัทที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ไม่ควรเลือกบริษัทที่เป็นรถส่วนบุคคล ผู้ประกอบการรายเดียว เพราะหากเป็นนิติบุคคลจะได้มีการควบคุมจากสมาคมผู้ประกอบการโดยสารไม่จ้างทาง(สสท.) เมื่อเกิดอุบัติเหตุก็จะมีผู้รับผิดชอบชดเชยเยียวยาความเสียหายแน่นอน สามารถไล่เบี้ยได้ดีกว่าผู้ประกอบการที่เป็นตัวบุคคลซึ่งอาจจะไม่มีทรัพย์สิน เงินทุนเพียงพอที่จะนำมาจ่ายชดเชยให้กับผู้ประสบภัยทุกราย

2. รายละเอียดในการทำสัญญาต้องมีความชัดเจน ประกอบไปด้วย

- ต้องระบุแผนที่เส้นทางการเดินทาง จากต้นทาง-ปลายทาง ที่แน่นอน
- ต้องระบุหมายเลขทะเบียนรถคันที่จะให้นำมาให้บริการในสัญญาด้วย
- ต้องระบุชื่อของพนักงานขับรถ ในกรณีที่ต้องเดินทางในระยะทางเกิน 400 กิโลเมตร โดยจะต้องมีพนักงานสับเปลี่ยนกัน 2 คน หรือหากมีพนักงานขับรถเพียงคนเดียวก็ต้องมีการระบุถึงจุดพัก หรือระยะเวลาการจอดพักรถไม่น้อยกว่า 30 นาทีทุก 4 ชั่วโมง
- พนักงานขับรถต้องมีใบอนุญาตขับขี่ ให้ขับรถประเภทรถสาธารณะ จากกรมการขนส่งทางบกเท่านั้น
- ต้องแนบใบตรวจสภาพรถยนต์จากกรมการขนส่งทางบกกับสัญญาว่าจ้างด้วย ซึ่งระยะเวลาที่ระบุไม่ควรเกิน 2 เดือน ภายหลังจากการตรวจสภาพ
- ต้องแนบเอกสาร กรมธรรม์ทั้งภาคบังคับ(พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535) กรมธรรม์ภาคสมัครใจ ของรถคันที่ทำการว่าจ้าง ซึ่งผู้ว่าจ้างจะต้องตรวจสอบว่าถูกต้อง ตรงกับเลขทะเบียนรถหรือไม่

3. สภาพของรถโดยสาร ผู้ว่าจ้างต้องไปตรวจสอบสภาพรถด้วยตนเองว่ามีความเหมาะสม ปลอดภัย ในการเดินทางหรือไม่ โดยที่ควรใช้งานต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- ถ้าต้องเดินทางไกล ในเส้นทางที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นหุบเหว คดเคี้ยว ลาดเอียงไม่ใช่เส้นทางพื้นราบ ควรเลือกใช้รถโดยสารชั้นเดียวเท่านั้น
- ต้องมีการติดตั้งเข็มขัดนิรภัยทุกที่นั่ง และสามารถใช้ได้จริง หยิบใช้สะดวก
- ต้องเป็นเบาะที่นั่งยึดโยงกับพื้นรถ ติดกับที่ ไม่เป็นแบบสไลด์ หรือสามารถถอดเข้าออก เพื่อเพิ่มปริมาณเบาะที่นั่งจนน้อตหลวม
- ต้องมีอุปกรณ์นิรภัยติดตั้งบนรถ เช่น ค้อนทุบกระจก ถังดับเพลิง รวมทั้งมีทางออกฉุกเฉิน เป็นต้น

ก่อนเดินทาง

ต้องตรวจสอบว่าผู้รับจ้างปฏิบัติตรงกับที่ทำสัญญาหรือไม่ หากพบว่ามีสิ่งหนึ่งประการใดไม่เป็นไปตามข้อตกลง เช่นไม่นำรถยนต์คันที่ตกลงในสัญญามาให้บริการ ผู้ว่าจ้างสามารถยกเลิกสัญญาได้ทันที และสามารถเรียกร้องให้ผู้รับจ้างชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ด้วย

ระหว่างเดินทาง

หากพบว่ามีอาการบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ ไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่ หรือรู้สึกถึงความผิดปกติอื่นใดในตัวรถ ให้ทำการเตือนกับพนักงานขับรถ หากไม่เชื่อฟังหรือไม่แก้ไข ผู้โดยสารควรแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือรีบแจ้งกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น ศูนย์คุ้มครองผู้โดยสารรถสาธารณะ 1584 หรือสายด่วนกองบังคับการตำรวจทางหลวง 1193 หรือกับบริษัทรถที่ว่าจ้าง โดยทันที

หลังเกิดเหตุ

สำหรับผู้เสียหายสามารถเรียกร้องการชดเชย เยียวยา กับ พนักงานขับรถ เจ้าของบริษัทรถโดยสารคันที่เกิดเหตุ และบริษัทประกันภัย ทั้งค่ารักษาพยาบาล ค่าปลงศพในกรณีที่เสียชีวิต ความเสียหายของทรัพย์สินที่นำติดตัวไปในการเดินทาง ขาดโอกาสหรือสูญเสียโอกาสในการทำงาน ขาดไร้ผู้อุปการะ และที่คนส่วนใหญ่อาจจะนึกไม่ถึงคือการที่ผู้โดยสารเดินทางไม่ถึงจุดหมายปลายทาง หรือตลอดจนความเสียหายทางด้านจิตใจ โดยทางมูลนิธิเพื่อผู้บริโภคยินดีให้คำปรึกษา แนะนำ หรือช่วยดำเนินการด้านคดีโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น ที่หมายเลขโทรศัพท์ 02-248-3737

สาระสำคัญของการประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถโดยสาร

การประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถโดยสารตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.2522 มีสาระสำคัญ ดังนี้

การประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถโดยสาร (การนำรถโดยสารไม่ประจำทางไปรับจ้างขนส่งผู้โดยสาร) จะต้องได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งจากนายทะเบียน ใบอนุญาตฯ มีอายุ 5 ปี โดยมีค่าธรรมเนียม 1,500 บาท รถที่นำมาใช้งาน ต้องจดทะเบียนในนามผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการเท่านั้น ห้ามนำรถคนอื่น เข้าร่วมกิจการ สีสรถต้องไม่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับรถโดยสารประจำทางของบริษัท ขนส่งจำกัด เช่น สีสรถที่ใช้ในการรับส่งนักเรียน ต้องใช้สีเหลืองคาดดำ สีสรถในกิจการหนึ่ง ๆ จะต้องมีสีรถเหมือนกันทุกคัน เว้นแต่ การขนส่งลักษณะ 3 อาจมีสีแตกต่างได้ตามความจำเป็น ของผู้ว่าจ้างโดยต้องได้รับอนุญาตก่อน จำนวนผู้ขับรถ ให้ผู้ขับรถ 1 คน ขับรถติดต่อกันไม่เกินสี่ชั่วโมง และเมื่อได้พักติดต่อกันเป็นเวลา ไม่น้อยกว่า 30 นาที ก็ให้ขับรถต่อไปได้อีกไม่เกิน 4 ชั่วโมงติดต่อกัน โดยผู้ประกอบการขนส่ง ต้องวางหลักทรัพย์เป็นเงินสด หรือพันธบัตร หรือเป็นสัญญาประกันภัย และกรมธรรม์ประกันภัยต่อนายทะเบียน เพื่อประกันและชดใช้ความเสียหายเบื้องต้นอันเกิดแก่ชีวิต ร่างกาย ของบุคคลภายนอกตามหลักเกณฑ์ที่

กฎหมายกำหนด ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยของผู้โดยสารตามกฎหมายกระทรวง ต้องมีสถานที่เก็บรถที่สามารถเก็บรถได้จริง เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนรถที่ใช้ในการประกอบ การขนส่ง

การขออนุญาตประกอบการขนส่งใหม่

หลักการ: ผู้ขอต้องมีเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องใช้รถโดยสารไม่ประจำทาง โดยมีหลักฐานที่เป็นหนังสือ หรือเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษร

คำขอที่ใช้ยื่น: ใช้แบบคำขออนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทาง (แบบ ขส.บ.11 ก.)

สถานที่ยื่นคำขอ: ให้ผู้ขอยื่นคำขอตามภูมิลำเนาของตนเอง โดยบุคคลธรรมดาให้ถือตามสำเนาทะเบียนบ้าน ส่วนนิติบุคคล ให้ยื่นตามที่ตั้งของสำนักงานใหญ่เพียงแห่งเดียว ดังนี้

ในต่างจังหวัด ให้ยื่นต่อสำนักงานขนส่งจังหวัด

ข้อควรทราบ

การขออนุญาต สามารถยื่นขอได้ทั้งกรณีที่มีตัวรถอยู่แล้ว หรือยังไม่มีตัวรถ ที่เรียกว่า "ขออนุมัติในหลักการ"

ผู้ประกอบการขนส่งฯ ต้องนำรถเข้าดำเนินการทางทะเบียนและภาษี ภายใน 180 วัน นับแต่วันที่ออกใบอนุญาตฯ

ผู้ประกอบการขนส่งฯ สามารถยื่นคำขอผ่อนผันกำหนดเวลาก่อนครบกำหนดได้โดยแสดงผลความจำเป็น เพื่อขยายเวลาตามข้อ 5.2 ได้อีกไม่เกิน 60 วัน

ท้องที่ที่ทำการขนส่ง ผู้ขออนุญาตประกอบการขนส่ง ต้องระบุท้องที่ที่ทำการขนส่ง ซึ่งเป็นท้องที่ที่ผู้ขอจำเป็นต้องใช้รถเพื่อทำการประกอบการขนส่ง

เอกสารประกอบคำขออนุญาตใหม่ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2524) มาตรา 24 ดังนี้

เอกสารประจำตัวผู้ขอ

ก. บุคคลธรรมดา

1. ภาพถ่ายบัตรประชาชน
2. ภาพถ่ายทะเบียนบ้าน

ข. ห้างหุ้นส่วนจำกัด

1. หนังสือรับรองแสดงการจดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด พร้อมวัตถุประสงค์ของห้าง (ออกให้ไม่เกิน 90 วัน)
2. ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชน หรือ ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน
3. ภาพถ่ายทะเบียนบ้าน หรือใบสำคัญแสดงถิ่นที่อยู่ของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน
4. ตัวอย่างรอยตราประทับ 2 ตรา (ถ้ามี)

5. ตัวอย่างเครื่องหมายประจำรถ

ค. บริษัทจำกัด

1. หนังสือรับรองแสดงการจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดพร้อมวัตถุประสงค์ของบริษัท (ออกให้ไม่เกิน 90 วัน)
2. ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือภาพถ่ายใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของกรรมการของบริษัททุกคน
3. ภาพถ่ายทะเบียนบ้านหรือใบสำคัญแสดงถิ่นที่อยู่ ของกรรมการของบริษัททุกคน
4. บัญชีรายชื่อ สัญชาติ และจำนวนหุ้นที่ถือของผู้ถือหุ้นทุกคน (บอจ. 5)
5. ภาพถ่ายหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับฉบับตีพิมพ์
6. ตัวอย่างรอยตราประทับ 2 ตรา (ถ้ามี)
7. ตัวอย่างเครื่องหมายประจำรถ

เอกสารเกี่ยวกับสถานที่เก็บ ซ่อม และบำรุงรักษารถ

1. สัญญาให้สิทธิการใช้ที่ดิน หนังสือสัญญาเช่าที่ดิน ที่อายุสัญญาไม่ต่ำกว่า 5 ปี (ถ้ามีเจ้าของหลายคนต้องลงนามให้ครบทุกคน)
2. รูปถ่ายสถานที่เก็บ ซ่อม และบำรุงรักษารถ 2 รูป (ขนาด 4 X 6 นิ้ว ให้เห็น บริเวณที่ใช้เก็บ ซ่อม และบำรุงรักษารถ และเห็นทางเข้า-ออก ชัดเจน)
3. ภาพถ่ายโฉนดที่ดิน หรือ น.ส. 3 ก. ฯลฯ
4. หลักฐานเจ้าของที่ดิน (เจ้าของที่ดินหลายคนต้องมีหลักฐานครบทุกคน)/สัญญาให้สิทธิในสถานที่เก็บรถ (บัตร/ทะเบียนบ้านเจ้าของที่ดิน)
  - กรณีบุคคลธรรมดา ได้แก่
    - 1) ภาพถ่ายบัตรประชาชน 2) ภาพถ่ายทะเบียนบ้าน
  - กรณีนิติบุคคล ได้แก่
    - 1) หนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล
    - 2) ภาพถ่ายบัตรประชาชนและทะเบียนบ้านของกรรมการผู้มีอำนาจลงนาม
5. แผนที่สถานที่เก็บ ซ่อม และบำรุงรักษารถ โดยสังเขป (สถานที่เก็บ กรณีรถบรรทุกขนาดใหญ่ ใช้อัตรา 70 ตรม./คัน รถขนาดเล็ก 35 ตรม./คัน)

เอกสารเกี่ยวกับสถานประกอบการ: ประกอบด้วยรูปถ่ายสำนักงาน 2 รูป ได้แก่

1. รูปถ่ายด้านนอก ให้ปรากฏเลขที่ของบ้านหรือสำนักงาน จำนวน 1 รูป
2. รูปถ่ายสำนักงาน/สถานที่เก็บรถ/ตัวรถ ทั้ง 4 ด้าน ขนาด 7.60 x 12.70 เซนติเมตร อย่างละ 2 รูป (แบบ ขส.บ.67)

- ถ่ายให้เห็นแตกต่างกันในแต่ละด้าน
- ต้องเห็นป้ายชื่อสำนักงาน
- โดยคิดพื้นที่ 70 ต่อตารางเมตร (รถใหญ่) 30 ต่อตารางเมตร (รถเล็ก)
- รูปถ่ายภายในสำนักงาน

เอกสารเกี่ยวกับตัวรถ

- 1.สำเนาทะเบียนรถ (ถ่ายหน้าที่มีชื่อเจ้าของรถคนปัจจุบัน, หน้ารายการเสียภาษีประจำปีและหน้าบันทึกเจ้าหน้าที่)
- 2.กรณีรถใหม่ ได้แก่ ภาพถ่ายหนังสือรับรองส่งบัญชีรับและจำหน่าย หรือสัญญาซื้อขายรถ หรือภาพถ่ายใบแจ้งจำหน่าย
- 3.สีรถ ได้แก่ ภาพถ่ายรถที่ทำสีแล้ว หรือภาพวาดตัวรถพร้อมระบายสี (รถที่ใช้รับส่งนักเรียนต้องใช้สีเหลืองคาดดำ)
- 4.เครื่องหมายประจำรถ อย่างน้อยต้องมีชื่อผู้ขอเป็นภาษาไทยระบุอยู่ด้วย

หลักฐานแสดงปริมาณงานขนส่ง (ต้องมีเพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนรถที่ใช้)

เช่น กรณีรับจ้างเหมาทั่วไป ได้แก่ สัญญาหรือหนังสือว่าจ้างใช้รถ ใบงาน ฯลฯ โดยใช้ย้อนหลัง 3 เดือน นับจากวันยื่นคำขอ เฉลี่ยต้องมีการใช้รถไม่น้อยกว่า 20 วัน/เดือน